כתבת השער הקידמי:

רוצה הביתה!

ילך או לא ילך? **מנחם בגין** לא הזדרז לפזר את הערפל. העולם הזה עקב אחרי הדראמה: **בן־ציון ציטרין** בוחן את ההשלכות הפולי־טיות, **שרית ישי** חושפת את הצד האישי ו**ענת סר־גוסטי** מדווחת על הפסטיבל בחזית בית ראש־הממשלה.

16

כל אגדות המטכ"ל

ניתוח־אמת של מאזן הכוחות במרחב מוכיח, כי התמונה שהוצגה לפני השרים בבור המטכ"ל, בעת הדיונים על קיצוץ תקציב־הביטחון, אכן היתה „סיפורי כיפה אדומה", כפי שהתבטא אחד השרים. הפרשן הצבאי של **העולם הזה** מציע להקים רשות בלתי־תלוייה לתיכנון מדיניות הוצ־אות הביטחון של ישראל.

14

עיסקי הדם

ישראל מובכת נשק ל־29 מדינות ברחבי העולם — מתוכן 18 דיקטטורות. הנשק הבבד הנמכר לארצות אלה משמש לתוקפנות כלפי חוץ, הנשק הקל מיועד לדיכוי האופוזיציה מבית. ולעיתים לטבח המוני של אוכלוסיה. מי המרוויחים?

22

אלוהים יציל מהרואין

חנה אליהו (23), משכונת תל־גיבורים בחולון, הידרדרה בגיל צעיר לסמים, הגיעה אל סף המוות – ונחלצה בכוחות עצמה. כעת, כרווקה הרה, היא מתכוונת לפתוח דף חדש בחייה, בחיק מוסד דתי בקריית־ארבע. „הייתי עיוורת," היא אומרת. „אבל עכשיו גיליתי את האור."

59

מפקד המעפילים

יוסי הראל, האיש שהיה שומר ראשו של חיים וייצמן, מספר בראיון לשרית ישי על התקופה שבה סיקד על אניות המעפילים, ערב הקמת המדינה. על השקפותיו ועל הפרק החדש בחייו: לימודי הפילוסופיה. „במשך שנים היתה לי הנחה בקפה אקסודוס בתל־אביב הקימו אותו מעפילים מאותה אוניה," הוא מספר.

67

כתבת השער האחורי:

„כולם בגדו בו"

כשבא **חיים ברלב** לנחם את האלמנה **יפה ירקוני**, היא הטיחה בו: „איפה היית בזמן שיכולת לעזור לו?" וביקשה שיעזוב את ביתה. גם בעת ההלוויה של שייקה ירקוני לא הסתירה יפה את כעסה על הידידים שהיפנו לו עורף בשעה שהיה זקוק להם.

70

הגליון הבא של

השולם הזה

גליון ראש־השנה תשמ"ד יוקדם בשבוע הבא ביומיים. הוא יהיה מצוי במקומות המכירה בתל־אביב ביום א', ה־4 בספטמבר ובקיוסקים ברחבי הארץ ביום ב', ה־5 בספטמבר.

על שער גליון־הענק יוסיע דיוקנו של

איש השנה תשמ"ג

המשמש מיקד לבתבה השנתית הממצה של אורי אבנרי, שבה יגבש את תמונת תשמ"ג על כל היבטיה, ינתח את האירועים שהעניקו לשנה זו את דמותה המיוחדת, יקבע מי לא זכה בתואר ומדוע, ויביא את הנימוקים לבחירת אנשי־תשמ"ג בעולם ובמרחב, במדיניות, ביהדות, בכנסת, בדת, במישפט, בכלכלה, בביטחון, בעיתונות, בטלוויזיה, ברפואה, בתיאטרון, בספרות, באמנות, בספורט, במוסיקה, וכן לבחירת האשה והצעיר של השנה.

זוהי הפעם ה־32

שבה בוחר „העולם הזה" באיש־השנה — בחירה שנתית הזוכה בתשומת־לב לא רק בארץ, אלא גם בעולם.

רכוש את הגליון בהקדם!

נבואות תשמ"ד

עוד לפני ש־נודעו ההתפת־חויות המדיניות האחרונות, צפ־תה האסטרולו־גית **מרים ת־מיר** (בתמונה): „אני רואה שינוי פרסונאלי בצמרת הממשלה, אך איני רואה את **אריאל שרון** או את **שימעון פרס** כראשי־ממשלה בעתיד הנראה לעין."

41

מינכן השחור

11 שנים אחרי רצח הספורטאים במינכן, הסיקה הטלוויזיה הישראלית, ביוזמתו של הבתב ירון קימור, סרט תעודה מרתק, המשחזר את הרצח וחושף את המחדלים של שירותי הביטחון הגרמניים והישראי־ליים שהיו אחראיים לחילון.

25

סיפורי הספר

הספר **סמי זלצר** (בתמונה), שהיגר לפני שש שנים לארצות־הברית, מספר על הסיבות לירידתו, על עלייתו המטיאורית בהוליווד, על נפילתו פיתאומית, על גירושיו מ־אשתו הספרית **עליזה**, ועל הגילוי שהחזירו לארץ.

48

המיקצוע — רדין

כל ציבעי הרשת היא תוכנית פופולארית, שסקר־האזנה קבע כי היא המגאזין מס' 1 ברדיו. דויד מרגלית, עורך התוכנית, הוא צעיר צנוע, שתמיד חלם להיות עיתונאי, אך מעולם לא דחף את עצמו. מה דעתו של איש־הרדיו הצעיר (33) על התחרות עם הטלוויזיה והעיתונות הכתובה?

29

רומן על הגובה

קטי־אן קודי (בתמונה) היא דוגמנית אוסטרלית בת 20. היא יפה, צעירה וגבוהה (1.79). אין זה פלא שדייוויד בורנשטיין, איש־עסקים בן 50, נמוך ובעל שיער־שיבה, התאהב בה. שניהם מוצאים חן זה בעיני זה, והרומן פורח מזה כמה חודשים בלב תל־אביב.

50

המדורים הקבועים:

מיכתבים	6	עולם קטן	36
תשבץ	8	זה וגם זה	43
תשקיף	11	רחל המרחלת	44
במדינה	12	נמר של נייר	46
הנדון	13	קולנוע	52
יומן אישי	21	מיבחר שידורים	54
אנשים	30	שידור	55
בלונים	32	מוסיקה	56
הורוסקופ	33	תמרורים	63
אנשים בעולם	34	לילות ישראל	64
		זה היה העולם הזה שהיה	74

בשני העמודים הבאים

מופיעים 32 שערים של העולם הזה — ועליהם דיוקניהם של 32 אנשי־השנה שבהם בחר העולם הזה מאז תום שנת תש"א.

סיפורם של שערים אלה הוא סיפורה של מדינת־ישראל, על הישגיה ואכזבותיה, מילחמותיה ומיפעליה, ניצחונותיה וכישלונותיה. נדמה לי שהם מספקים, במבט אחד, פאנורמה רחבה של תולדות ישראל בדורנו.

למעשה, לא היו 32 אנשי־שנה. כי כמה אנשי־שנה נבחרו יותר מפעם אחת. את השיא השיג **אריאל שרון**, שנבחר שלוש פעמים — פעם כמייסד הליכוד (תשל"ג), פעם כאיש ההתנחלות בשטחים הכבושים (תשמ"א) ובשנה האחרונה (תשמ"ב) כמצביא במילחמת־הלבנון.

דויד בן־גוריון נבחר פעמיים — פעם כאשר התפטר סופית מתפקיד ראש־הממשלה (תשכ"ג) ופעם כאשר הקים את רפ"י וניסה להרוס את מפא"י (תשכ"ה).

משה דיין נבחר אף הוא פעמיים — פעם כמצביא מילחמת־סיני (תשכ"ז), ופעם כמצביא מילחמת ששת־הימים (תשכ"ז). כך היו למעשה ב־32 השנים 28 אנשי־שנה.

מבין 28 אלה, 12 שוב אינם בחיים. גורלו של אחד — איש־השנה הראשון, **העזרה החדש האלמוני** של תשי"א — לוט בערפל. העולם הזה לא הצליח לברר מה עלה בגורלו, אם הוא חי, והיכן. אם יש לך ידיעה על כך — אנא, ספר לנו.

מבין 12 המתים, שניים נבחרו כאנשי־השנה אחרי מותם. הראשון היה **ריברט סובלן** (תשכ"ב), שהתאבד אחרי שדויד בן־גוריון (איש־השנה כעבור שנה) הסגיר אותו למעשה לאמריקאים, שהאשימו אותו בריגול לטובת ברית־המועצות. השני היה **אריק רגב** (תשכ"ח), שנהרג במירדף אחרי חוליה של אש"ף.

האחרים מתו אחרי שנבחרו: **אמיל שמורק** (תשי"ב) מבקר הסוכנות היהודית שגילה את גילויי־השחיתות הגדולים הראשונים בתולדות המדינה; **ישראל קסטנר** (תשי"ד), שנרצח על־ידי מחתרת קנאית; נשיא־מצריים **גמאל עבד־אל־נאצר** (תשט"ז), שמת ממחלה בעודו בתפקיד; **משה דיין**, שמת אחרי שירד מנכסיו הפוליטיים והצבאיים; **אדולף אייכמן** (תש"ך), האדם היחידי בתולדות המדינה שהוצא להורג על פי פסק־דין; **סינחם לבון** (תשכ"א), שעזר להרוס את פולחן בן־גוריון ומת אחרי שהודח; **דויד בן־גוריון** עצמו, שמת בשיבה טובה אחרי שפרש מכל תפקידיו; **לוי אשכול** (תשכ"ז), שמת בעודו מכהן כראש־הממשלה; ידידו ועמיתו **פינחס ספיר** (תשכ"ז), שר־האוצר רב־הפעלים, שמת גם הוא מחוץ לתפקיד; **וגולדה מאיר** (תשל"ב), יורשתם של אנשי־השנה בן־גוריון ואשכול, שנפטרה גם היא אחרי שהתפטרה. שאר אנשי־השנה ייבדלו לחיים ארוכים.

רק שלושה מן הנבחרים היו נשים: **יעל דיין** (תשי"ט), שנבחרה אחרי הופעת סיפרה הראשון כנציגת דור של שוברי פולחן־האבות; **גולדה מאיר** ו**גאולה כהן**, נציגת הלאומנות הימנית־קיצונית.

אפשר להרהר על גילוליהם של כמה מאנשי־השנה — כמו השופט **חיים כהן**, רב המעללים, והפרקליט ההפכפך והעקלקל **שמואל תמיר**. ואפשר לתמוה על עתידם של כמה מאנשי־השנה שהם עדיין פעילים: **אריאל שרון, הנרי קיסינג'ר, יצחק רבין, חיים ברלב, משה לווינגר, גאולה כהן, עזר וייצמן**, שלא לדבר על האיית־אללה **רוח־אללה חומייני** ו**מנחם בגין**.

ציורי השערים מייצגים את סיגנונם של ציירים שונים. שני הראשונים — העולה החדש והדר' שמורק — צוירו על־ידי קריאל („דוש") גרדוש, אז הקאריקטוריסט ועורך־התבנית של העולם הזה, כיום איש הימין הקיצוני ונספח־התרבות של ממשלת־הימין בלונדון. את ארבעת השערים הבאים צייר צעיר בלתי־ידוע בשם שמואל בק, שהפך לימים צייר בעל תהילה עולמית. אחריו ניסו את כוחם כמה וכמה ציירים.

על שער הגליון הבא של העולם הזה יתנוסס איש־השנה ה־33. מי שרוצה לערוך התערבויות, זהו הזמן.

אורי אבנרי